

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษากาการวิเคราะห์ความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติลำน้ำกก จังหวัด เชียงราย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำนวน 400 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สำหรับการเก็บข้อมูลนั้นได้ใช้แบบสอบถามที่ต้อง อาศัยการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมิน (Contingent Valuation Method : CVM) ที่มีลักษณะคำถามแบบเปิด (Open ended) ด้วยแบบจำลอง Tobit เพื่อหามูลค่าความเต็มใจที่ จ่าย รวมทั้งปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย โดยการหาค่าความเต็มใจที่จะ จ่ายเพื่อการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติลำน้ำกกแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือกรณีการป้องกันความเสียหาย ที่อาจเกิดแก่อุทยาน และกรณีการฟื้นฟูอุทยาน ซึ่งแต่ละกรณีจะมีสถานการณ์สมมติ 2 สถานการณ์ รวมทั้งสิ้น 4 สถานการณ์ดังนี้

การอนุรักษ์อุทยาน ด้วยวิธีการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดแก่อุทยาน

สถานการณ์ที่ 1 การเสริมสร้างธรรมชาติตามลำน้ำร่วมกับการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์โดย ไม่เบียดเบียนพืชพันธุ์สัตว์ป่า และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นจากขบวนการสร้างจิตสำนึกใน การอนุรักษ์พืชพันธุ์สัตว์ป่าหายากสำหรับนักท่องเที่ยวจากวิทยากรผู้มีความรู้ความเข้าใจ

สถานการณ์ที่ 2 คุ้มครองดูแลสัตว์ป่า ร่วมกับการทำให้ธรรมชาติตามลำน้ำมีความอุดม สมบูรณ์ และลดปัญหาการเกิดไฟป่า

การอนุรักษ์อุทยาน ด้วยวิธีการฟื้นฟู

สถานการณ์ที่ 3 ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติตามลำน้ำ โดยการเพิ่มพื้นที่ป่า และจัดการ คุณภาพของแหล่งน้ำลำธาร ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

สถานการณ์ที่ 4 มีรถบริการนำเที่ยวภายในเขตอุทยาน แทนการนำรถเข้าไปเองเพื่อลด ปัญหามลพิษทางเสียง และมลพิษทางอากาศ รวมไปถึงปรับปรุงและเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ นักท่องเที่ยว เช่น ถังขยะ ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก จุดบริการเดินเท้า ที่พักแ่ นักท่องเที่ยว

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 217 คน (ร้อยละ 54.25) และเพศหญิง จำนวน 183 (ร้อยละ 45.75) โดยมีอายุเฉลี่ยประมาณ 33 ปี อายุต่ำสุด 17 ปี อายุมากที่สุด 64 ปี มีสถานภาพโสดเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 241 คน (ร้อยละ 60.25) รองลงมาคือสถานภาพสมรส 96 คน (ร้อยละ 24) และหย่าร้าง/หม้าย 63 คน (ร้อยละ 15.75) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยจำนวน 4 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่น้อยที่สุดคือ 2 คน และมากที่สุดคือ 8 คน สำหรับระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 197 คน (ร้อยละ 49.25) รองลงมาคือระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา จำนวน 84 คน (ร้อยละ 21) อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากประกอบอาชีพรับจ้าง/พนักงาน จำนวน 116 คน (ร้อยละ 29) รองลงมาคือนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 90 คน (ร้อยละ 22.5) รายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 142 คน (ร้อยละ 35.5) รองลงมาคือระดับรายได้ 5,000 - 10,000 บาท จำนวน 80 คน (ร้อยละ 20)

สำหรับผลการศึกษาจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่รู้จักอุทยานแห่งชาติลำน้ำกกจาก เพื่อน /ญาติ พี่น้อง / คนรู้จัก จำนวน 290 คน (ร้อยละ 72.5) รองลงมารู้จักจาก โทรทัศน์ / วิทยุ / อินเทอร์เน็ต จำนวน 66 คน (ร้อยละ 16.5) วัตถุประสงค์ในการมาอุทยานฯ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 375 คน (ร้อยละ 93.75) รองลงมาคือ ทัศนศึกษา ดูงาน จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.25) ส่วนใหญ่เคยไปน้ำตกขุนกรณ์ จำนวน 234 คน (ร้อยละ 58.5) รองลงมาเคยไปน้ำตกห้วยแก้ว จำนวน 173 คน (ร้อยละ 43.25) เคยไปท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกกตั้งแต่ 3 แห่งขึ้นไปจำนวน 278 คน (ร้อยละ 69.5) ส่วนนักท่องเที่ยวที่เคยไป 1 – 2 แห่ง มีเพียง 122 คน มีลักษณะการเดินทางแบบไปแล้วกลับภายในวันเดียว จำนวน 331 คน (ร้อยละ 82.75) และมีนักท่องเที่ยวจำนวนน้อยที่มาเที่ยวแบบค้างพักรแรม ซึ่งมีจำนวน 69 คน (ร้อยละ 17.25) โดยนักท่องเที่ยวทั้งหมด จำนวน 400 คน (ร้อยละ 100) ที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติลำน้ำกก มีความชื่นชอบในการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ และเคยเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวน 1 ครั้ง มีจำนวน 193 คน (ร้อยละ 48.25) รองลงมาคือ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม มีจำนวน 125 คน (ร้อยละ 31.25) ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะกลับมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติลำน้ำกกอีก จำนวน 343 คน (ร้อยละ 85.75) รองลงมาคือยังไม่แน่ใจว่าจะกลับมาอีกหรือไม่ มีจำนวน 53 คน (ร้อยละ 13.25) โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่ออุทยานฯ ในระดับปานกลาง โดยพึงพอใจในทัศนียภาพภายในอุทยานมากที่สุด รองลงมาคือความเพียงพอของสถานที่พัก (เด่นท์, บ้านพัก) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติลำน้ำกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายเห็นว่าการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญมาก โดยเรื่องนี้นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดคืออุทยานฯ เป็นแหล่ง

ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การพักผ่อนหย่อนใจและศึกษาหาความรู้ รองลงมาคืออุทยานฯเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางธรรมชาติ

จากการสอบถามความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานด้วยวิธีการป้องกัน และวิธีการฟื้นฟู ในรูปแบบคำถามแบบเปิดจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว พบว่า

ในวิธีการป้องกันที่ 1 กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุดในช่วง 101 – 200 บาท จำนวน 65 คน (ร้อยละ 16.25) ซึ่งเท่ากับจำนวนของผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย (0 บาท) รองลงมามีความเต็มใจที่จะจ่ายในช่วง 301 – 400 บาท จำนวน 55 คน (ร้อยละ 13.75) โดยทางเลือกที่ไม่ใช่ตัวเงินสำหรับผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายซึ่งมีจำนวน 65 คน ยินดีให้การสนับสนุนด้วยการประชาสัมพันธ์มากที่สุด จำนวน 46 คน (ร้อยละ 70.77) รองลงมาให้การสนับสนุนด้วยวิธีการศึกษาฝึกอบรม จำนวน 30 คน (ร้อยละ 46.15)

ในวิธีการป้องกันที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุด (0 บาท) จำนวน 77 คน (ร้อยละ 19.25) รองลงมามีความเต็มใจที่จะจ่ายอยู่ที่ช่วง 101 – 200 บาท จำนวน 68 คน (ร้อยละ 17) โดยทางเลือกที่ไม่ใช่ตัวเงินสำหรับผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายซึ่งมีจำนวน 77 คน ยินดีให้การสนับสนุนด้วยการประชาสัมพันธ์มากที่สุด จำนวน 46 คน (ร้อยละ 59.74) รองลงมาให้การสนับสนุนด้วยวิธีการศึกษาฝึกอบรม จำนวน 43 คน (ร้อยละ 55.84)

ในวิธีการฟื้นฟูที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุด (0 บาท) จำนวน 86 คน (ร้อยละ 21.5) รองลงมามีความเต็มใจที่จะจ่ายอยู่ที่ช่วง 51 – 100 บาท จำนวน 76 คน (ร้อยละ 19) โดยทางเลือกที่ไม่ใช่ตัวเงินสำหรับผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายซึ่งมีจำนวน 86 คน ยินดีให้การสนับสนุนด้วยการประชาสัมพันธ์มากที่สุด จำนวน 51 คน (ร้อยละ 59.30) รองลงมาให้การสนับสนุนด้วยแรงงาน จำนวน 35 คน (ร้อยละ 40.70)

ในวิธีการฟื้นฟูที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุดในช่วง 51 – 100 บาท จำนวน 89 คน (ร้อยละ 22.25) รองลงมาคือผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย (0 บาท) จำนวน 69 คน (ร้อยละ 17.25) โดยทางเลือกที่ไม่ใช่ตัวเงินสำหรับผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายซึ่งมีจำนวน 69 คน ยินดีให้การสนับสนุนด้วยการประชาสัมพันธ์มากที่สุด จำนวน 45 คน (ร้อยละ 65.22) รองลงมาให้การสนับสนุนด้วยแรงงาน จำนวน 29 คน (ร้อยละ 42.03)

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความเต็มใจที่จะจ่าย และปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายโดยใช้แบบจำลองทอบิต (Tobit Model) โดยเทคนิคการวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็น

เป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimate : MLE) โดยหาความเต็มใจที่จะจ่ายทั้ง 4 กรณีดังกล่าวข้างต้นสรุปผลได้ดังนี้

กรณีที่หนึ่ง หาความเต็มใจที่จะจ่ายในการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดแก่อุทยานวิธีที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย 331.20 บาทต่อปี มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 69,605,985.6 บาทต่อปี โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความเต็มใจที่จะจ่ายที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ได้แก่ (1)เพศ (Sex) (2)ระดับการศึกษา (Education) (3)รายได้ (Income) (4) การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation) ส่วนตัวแปรที่มีระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ (1)สถานภาพ (Status) (2)จำนวนสถานที่ที่เคยไป (Place) และตัวแปรที่มีระดับนัยสำคัญ 0.1 ได้แก่ การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again)

กรณีที่สอง หาความเต็มใจที่จะจ่ายในการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดแก่อุทยานวิธีที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเต็มใจที่จะจ่ายประมาณ 278.57 บาทต่อปี มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 58,545,106.91 บาทต่อปี โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความเต็มใจที่จะจ่ายที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ได้แก่ (1)เพศ (Sex) (2)สถานภาพ (Status) (3)ระดับการศึกษา (Education) (4)รายได้ (Income) ส่วนตัวแปรที่มีระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ (1)จำนวนสถานที่ที่เคยไป (Place) (2)การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation) และตัวแปรที่มีระดับนัยสำคัญ 0.1 ได้แก่ การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความเต็มใจที่จะจ่าย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.1 คือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (Family)

กรณีที่สาม หาความเต็มใจที่จะจ่ายในการฟื้นฟูอุทยาน วิธีที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเต็มใจที่จะจ่ายประมาณ 238.48 บาทต่อปี มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 50,119,672.24 บาทต่อปี โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความเต็มใจที่จะจ่ายที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ได้แก่ (1)เพศ (Sex) (2)สถานภาพ (Status) (3)รายได้ (Income) (4)จำนวนสถานที่ที่เคยไป (Place) (5)การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความเต็มใจที่จะจ่าย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 คือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (Family) ส่วนตัวแปรที่มีระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษา (Education)

กรณีที่สี่ หาความเต็มใจที่จะจ่ายในการฟื้นฟูอุทยาน วิธีที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเต็มใจที่จะจ่ายประมาณ 218.92 บาทต่อปี มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 46,008,883.96 บาทต่อปี โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความเต็มใจที่จะจ่ายที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ได้แก่ (1)เพศ (Sex) (2)สถานภาพ (Status) (3)การศึกษา (Education) (4)รายได้ (Income) (5)การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation) (6) การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again) ส่วนตัวแปรที่มีระดับนัยสำคัญ

0.05 ได้แก่ (1)อายุ (Age) (2)จำนวนสถานที่ที่เคยไป (Place) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญ 0.1 คือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (Family)

5.2 ข้อจำกัดของการศึกษา

1) ข้อจำกัดของการประเมินมูลค่า ด้วยวิธี CVM การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติลำน้ำกกในครั้งนี้ ได้นำวิธี CVM มาใช้ในการประเมินมูลค่า ซึ่งต้องอาศัยสถานการณ์สมมติให้กลุ่มตัวอย่างทำความเข้าใจก่อนที่จะสอบถามถึงความเต็มใจที่จะจ่าย ดังนั้นสถานการณ์สมมติที่ทำการตั้งขึ้นมาจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อความเต็มใจที่จะจ่ายที่จะได้จากกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ การตั้งสถานการณ์สมมติที่แตกต่างกัน จะทำให้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายแตกต่างกันด้วย

2) ข้อจำกัดในส่วนขอแบบสอบถาม เนื่องจากในแบบสอบถามที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างนั้น ประกอบด้วยสถานการณ์สมมติหลายสถานการณ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์อุทยาน จึงทำให้การเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนใช้เวลานานหรือผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ได้ทำความเข้าใจกับสถานการณ์สมมติในแบบสอบถามอย่างแท้จริง จึงอาจทำให้ข้อมูลที่ได้มีความเอนเอียง

3) ข้อจำกัดในส่วนในช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล เนื่องจากผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน ม.ค.-ก.พ. ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวยังมีไม่มากนัก อาจทำให้ความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าการเก็บข้อมูลในช่วงฤดูร้อน (เม.ย. -มิ.ย.) เพราะเป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวกันเป็นจำนวนมาก

4) มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติลำน้ำกกที่คำนวณได้ เป็นค่าที่ประมาณได้จากตัวแปรต่างๆ ในปีที่ทำการศึกษา ดังนั้นหากอนาคตตัวแปรเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงไปมูลค่าที่ได้ก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย เช่น ระดับรายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา เป็นต้น นั่นคือ ถ้าระบบเศรษฐกิจ หรือระดับการศึกษาของประชากรเฉลี่ยของประเทศเปลี่ยนแปลงไป ก็จะมีผลทำให้ความเต็มใจที่จะจ่ายเปลี่ยนไปด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 1) ในการประเมินมูลค่าด้วยวิธี CVM ต้องคำนึงถึงสถานการณ์สมมติที่ใช้ในแบบสอบถาม และการสร้างสถานการณ์สมมติให้สอดคล้องในมูลค่าที่ต้องการ สามารถทำความเข้าใจได้ง่ายที่สุด มีใจความกระชับ และชัดเจน เพื่อให้ได้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายใกล้เคียงกับความเป็นจริง และเบี่ยงเบนน้อยที่สุด นอกจากนี้การเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์และอธิบายถึงสถานการณ์สมมติให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจจะได้ผลดีกว่าการให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลที่ได้มีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น
- 2) ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเลือกช่วงระยะเวลาในการเก็บข้อมูลที่เหมาะสม เพราะจะทำให้ได้ประสิทธิภาพ และกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากขึ้น
- 3) การศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายในครั้งนี้อาจมีปัจจัยอื่นๆ อีกหลายปัจจัยที่ผู้ศึกษาไม่ได้รวมไว้ในแบบจำลอง ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพสำหรับหาปัจจัยที่ต้องการศึกษาเพื่อนำไปสู่การศึกษาในเชิงปริมาณต่อไป
- 4) จากการที่มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่ประเมินได้นั้นเป็นมูลค่า ณ ปัจจุบัน (2549) ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น ควรมีการศึกษาถึงมูลค่าในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดำน่าน จังหวัดเชียงราย นี้อีกครั้งในอนาคต ว่ามูลค่าดังกล่าวจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

- 1) สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดำน่าน โดยแยกประเภทของการอนุรักษ์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้คือ อนุรักษ์โดยการป้องกัน และอนุรักษ์โดยการฟื้นฟู และวิเคราะห์หาสถานการณ์ที่มีความเป็นไปได้สูงสุด โดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และมีความเหมาะสมกับพื้นที่ เป็นการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อการบริหารจัดการที่ง่ายขึ้น
- 2) มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการอนุรักษ์อุทยานที่ประเมินได้นั้น สามารถนำไปใช้อ้างอิงเพื่อกำหนดนโยบายจัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์อุทยานแห่งนี้ หรือนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อไป